

संस्कृतभारती

प्राथमिक-सम्भाषण-शिबिरस्य पाठांशाः

प्रथमं दिनम्

१ गीतम् - सुरस सुबोधा

२ मम । भवतः । भवत्याः । नाम

३ सः कः । सा का । तत् किम् ।

४ एषः । एषा । एतत् ।

५ अहम् । भवान् । भवती ।

६ एतत् किम् ।

चषकः बालकः गोपालः स्नेहितः सः एषः

स्थालिका बालिका राधा माला सा एषा

लेखनी सखी गौरी कूपी सा एषा

पुस्तकम् फलम् तत् एतत्

७ वा । आम् । न ।

८ अस्ति । नास्ति ।

९ अत्र । तत्र । कुत्र । अन्यत्र । सर्वत्र । एकत्र ।

१० गीतम् । पठत संस्कृतम् ।

११ तस्य । कस्य ? तस्याः । कस्याः ? एतस्य । एतस्याः ।

१२ बालकस्य । बालिकायाः । सख्याः । पुस्तकस्य । (स्फोरकपत्रं दर्शयतु ।)

ऐक्यमन्त्रः ।

द्वितीयं दिनम्

गीतम् - सुरस सुबोधा ।

पुनःपठनम् । मम -- भवतः -- भवत्याः -- नाम

सः कः ? सा का ? तत् किम् ? एषः एषा एतत् । अहम् भवान् भवती ।

एतत् किम्? बालकस्य । बालिकायाः । संख्याः । पुस्तकस्य ।

१३ क्रियापदानि

गच्छति । आगच्छति । पठति । लिखति । उत्तिष्ठति । उपविशति । खादति । पिबति । हसति । नयति ।

१४ संख्याः । १ - २० । ३० । ४० । ५० । ६० । ७० । ८० । ९० । १०० ।

१५ समयः --?

पञ्चवादनम् । षड्वादनम् -- द्वादशवादनम् । सार्धं । सपाद । पाद-ऊन (पादोन) । इदानीम् कः समयः ।

गीतम् । पठत संस्कृतम् ।

१६ क्रियापदानि गच्छामि । गच्छतु । १७ आवश्यकम् । पर्याप्तम् । मास्तु ।

१८ बहुवचनम् (नामानि)

बालकः बालकाः । बालिका बालिकाः । सखी सख्यः । पुस्तकम् पुस्तकानि ।

१९ बहुवचनम् (सर्वनामानि)

सः ते । सा ताः । तत् तानि ।

एषः एते । एषा एताः । एतत् एतानि । कः? के? का? काः? किम्? कानि?

२० अस्ति । सन्ति । २१ कति ? २२ वासराः । २३ अद्य श्वः ह्यः ।

२४ शिष्टाचाराः । २५ भिक्षुकस्य कथा ।

तृतीयं दिनम्

गीतम् । सुन्दर-सुरभाषा ।

पुनः पठनम् । अस्ति सन्ति । संख्याः । कति जनाः सन्ति ? बहुवचनम् ।

२६ हस्तद्वयम् । बालिकाद्वयम् । लेखनीद्वयम् । पुस्तकद्वयम् ।

२७ अहम् । वयम् । भवान् । भवन्तः । भवती । भवत्यः ।

२८ कुत्र ?

हस्तः हस्ते पुस्तकम् पुस्तके स्थालिका स्थालिकायाम् कूपी कूप्याम्

२९ पुरतः पृष्ठतः दक्षिणतः वामतः उपरि अधः

३० कदा ? अद्य श्वः परश्वः प्रपरश्वः ह्यः परह्यः प्रपरह्यः । वासराः ।

३१ क्रियापदानि । कोष्टकरटनम् । ---ति । ---मि । ---तु ।

३२ ददातु गृह्णातु । विनोदिका ।

३३ समयः । पुनःपठनम् । एक द्वि त्रि --- वादनम् ।

चतुर्थं दिनम् ।

गीतम् । सुन्दर-सुरभाषा ।

पुनः पठनम् । कुत्र ? कदा ?

३४ किम् पठति ? किम् पश्यति ? कुत्र गच्छति ?

जनकः कार्यालयं गच्छति ।

अम्बा मन्दिरं गच्छति ।

माधुरी शालां गच्छति ।

३५ ददातु । स्वीकरोतु । कृपया । धन्यवादः । स्वागतम् ।

३६ कुतः ? इतः ततः हस्ततः स्थालिकातः कूपीतः पुस्तकतः

३७ किमर्थम् ? देवदर्शनार्थम् । प्रार्थनार्थम् । प्रसादार्थम् । पठनार्थम् ।

गीतम् । सुरससुबोधा ।

३८ क्रियापदानि । ---ति ---न्ति ---मि ---मः ।

३९ कथम् ? उच्चैः नीचैः शनैः शीघ्रम् मन्दम् ।

दूरवाणी-सम्भाषणम् । शिष्टाचाराः ।

पञ्चमं दिनम्

गीतम् । मनसा सततम् ।

पुनः पठनम् । अहम् वयम् भवान् भवन्तः ।

सप्तककाराः किम् कति कुत्र कुतः कदा किमर्थम् कथम्

४१ अम्बा मन्दिरं गच्छति । कदा ? प्रातःकाले । सायङ्काले ।

भवान् कदा उत्तिष्ठति ? अहं षड्वादने उत्तिष्ठामि ।

४२ कथम् ? सम्यक् समीचीनम् उत्तमम् सुन्दरम् उष्णम् शीतम्

४३ अपि च एव

४४ सः अस्ति । ते सन्ति । अहं अस्मि । वयं स्मः ।

४५ क्रियापदकोष्टकम् -- गतवान् गतवती गतम् ।

४६ इति

शास्त्रीजी जय जवान् जय किसान

वाजपेयी जय जवान् जय किसान जय विज्ञान

रानी लक्ष्मीबाई मेरी झांसी नही दूंगी

इन्दिरा गान्धी गरिबी हटाव

संस्कृतभारती संस्कृतेन सम्भाषणम् कुरु ।

जीवनस्य परिवर्तनम् कुरु ॥

गीतम् मनसा सततम्

४७ कुतः ? तः पर्यन्तम्

४८ प्रथमम् अनन्तरम्

४९ प्रथमः द्वितीयः तृतीयः

कथा वृद्धायाः देशभक्तिः

षष्ठमं दिनम्

गीतम् सुन्दरसुरभाषा

पुनः पठनम् बालकः बालकस्य सः तस्य अहं मम

सप्तककाराः । किम् कति कुत्र कुतः कदा किमर्थम् कथम्

५० कृते

५१ अतः यतः

५२ यदि तर्हि

५३ यथा तथा

५४ क्रियापदानि । ---वान् । ---वती । ---वन्तः । ---वत्यः । गतम् गतानि ।

५५ यदा तदा

५६ आरभ्य

५७ अद्यतन श्वस्तन ह्यस्तन् पूर्वतन इदानींतन

५८ बान्धवाः । रामायणम् महाभारतम् ।

सप्तमं दिनम्

गीतम् सुन्दरसुरभाषा

पुनः पठनम् अतः यतः यदि तर्हि यथा तथा यदा तदा
सप्तककाराः किम् कति कुत्र कुतः कदा किमर्थम् कथम्
५९ गमिष्यति ।

६० हस्तेन । स्थालिकया । कूप्या । पुस्तकेन ।

६१ सह । विना ।

६२ पूर्वतन । अद्यतन ।

६३ अन्तः बहिः स्थूलः कृशः उन्नतः वामनः विशालम् लघुः

६४ अपेक्षया

६५ इव

६६ गत्वा

६७ चेत् नो चेत् विनोदिका

पञ्च अंगुलिनाम् कथा

अष्टमं दिनम्

गीतम् सुन्दरसुरभाषा

पुनः पठनम् । गत्वा

सप्तककाराः किम् कति कुत्र कुतः कदा किमर्थम् कथम्

६८ गन्तुम्

६९ नो चेत्

७० यत्र तत्र

७१ यः सः । या सा । यत् तत् ।

७२ यद्यपि तथापि

७३ गणाः । परिचयः । लघुनाटिका ।

७४ पुस्तकप्रदर्शनम्

नवमं दिनम् ।

गीतम्

पुनःपठनम् गत्वा । गन्तुम् ।

सप्तककाराः किम् कति कुत्र कुतः कदा किमर्थम् कथम्

७५ परिचयः

७६ अवयवाः । आभरणानि ।

७७ वर्णाः ।

७८ रुचिः ।

७९ यावत् तावत् ।

८० कीदृशः ईदृशः तादृशः ८१ चित् चन

मम नाम । मम कुटुम्बनाम ।

मम गृहं कुत्र अस्ति ? कुत्र वसामि ?

कुत्र कार्यं करोमि ? गृहसदस्याः कति ? गृहसदस्याः के ?

भारतदेशतः कुतः ? मातृभाषा का ?

अग्रे संस्कृतं पठितुं इच्छति किम् ?

अग्रे किम् ?

अभ्यासवर्गः । माध्यमिक वर्गः ।

पत्रालयद्वारा संस्कृतम् ।